

VURDE-
RINGER
& KRITE-
RIERNE

- et ikke altid lige nemt forehavende

Jeg er blevet bedt om at skrive lidt om vurdering af ædelmetalvarer – et kedsommeligt navn over for forbrugere, men denne artikel henvender sig jo heller ikke til dem. For flere år siden var dette emne meget aktuelt, og vi fastsatte forskellige regelsæt og afholdt sågar små kurser i den ædle vurderingskunst.

AF KGL. HOFJUVELER FLEMMING HERTZ

JEG TROR ikke nogen guldsmede sidder inde med de vises sten i denne håndtering, men jeg skal forsøge at berette, hvad vi dengang blev enige om i branchen, og hvad jeg/vi i vores forretning anvender af kriterier, når vi bliver bedt om at vurdere.

For det første skelner vi mellem følgende vurderinger:

1. VURDERING TIL DØDSBO

Ved vurdering til dødsbo sætter vi priserne til den pris, effekterne kan opnå ved salg her og nu. Det vil i nogle tilfælde være råvarepriserne, altså metalpriserne og stenpriserne, men kan også være priserne for, hvad effekterne kan opnå af pris på en auktion (altså formodet hammerslag – minus salær) eller ved salg til en second-hand forretning.

2. VURDERING TIL FORSIKRING

(såvel når effekterne forefindes, som når de er stjålet/forsvundet).

Ved vurdering til forsikring skelner vi mellem 5 forskellige vurderingskriterier og skriver ved hver enkelt effekts vurdering altid ned, hvilket kriterium vi har anvendt.

- produktionspris
- tilsvarende pris
- tilsvarende udenlandsk pris
- antik pris
- genfremstillingspris

DE 5 VURDERINGSKRITERIER

PRODUKTIONSPRIS

– anvender vi på varer, der stadig er i produktion, og det er altså den pris, varerne koster, når de ligger i forretningen. For mærkevarer med vejledende udsalgspriser er det overordentlig nemt, men udsalgspriserne gælder naturligvis for alle varer, der til stadighed fremstilles af store og små producenter i større eller mindre enheder. Hvis varerne forefindes, men er slidt, tager vi højde for det i prisen. F.eks. vil udsalgsprisen for et slidt ankerarmbånd være dette armbands gramvægt ganget med gramprisen for et nyt armbånd. Ved f.eks. kulturperler, som vi normalt ville vurdere til produktionspris, tager vi højde for slitage, såfremt denne er synlig. Dette kan medføre, at perlerne næsten ikke er noget værd, men det vil vi så gøre opmærksom på i vurderingen.

TILSVARENDE PRIS

– anvender vi for varer, der engang har været i produktion, men som ikke forarbejdes mere. Her sættes prisen f.eks. til dét, et tilsvarende smykke vil koste i dag, hvis det blev produceret. Denne tilsvarende pris ansættes, idet forsikrings-selskaber med rette ikke godkender genfremstillingspris på tidligere ”mange-producerede” smykker. Tilsvarende pris anvender vi af sikkerhedsmæssige grunde for rigtig mange effekter, fordi mange smykker kan ligne ting, som fremstilles i dag, men alligevel ikke er identiske. Var de helt identiske, ville vi anvende produktionspris. Det kan være énstensringe eller allianceringe, som på et tidspunkt blev forarbejdet i en speciel udformning, hvor vi måske så alligevel bruger produktionsprisen på et lignende produkt, men altså skriver tilsvarende pris, da vi ved genanskaffelse ikke kan skaffe en fuldstændig identisk vare. Tilsvarende pris anvender vi også for smykker med farvede ædelsten, hvor vi ikke kan være

sikre på at ramme vægt og farve præcist – er smykkerne forholdsvis nye, kan vurderingen sagtens være identisk med en genfremstillingspris, men normalt anvender vi kun den betegnelse i meget få tilfælde (se under genfremstillingspris).

TILSVARENDE UDENLANDSK PRIS

– anvender vi, når vi kan se, at varerne er købt i udlandet og ikke almindeligt ses hos danske guldsmede. Det gælder ofte varer købt i Østen, varer produceret i meget ringe kvalitet, men som netop skrevet, *ikke* varer af en kvalitet, som normalt sælges hos danske guldsmede. Som ved mange vurderinger er der her naturligvis tale om en skønssag, men den erfarne guldsmed vil fornemme, hvilke slags smykker, der er tale om. Hvis varerne forefindes, vil priserne ofte være den pris, der er givet for smykket + dansk moms. For udenlandske varer købt i auktionshuse vil prisen ofte være den, der er givet, dog skal man her være yderst forsigtig.

ANTIK PRIS

– anvender vi, som ordet siger, ved antikke smykker – herunder smykker med gamle slebne sten – især naturligvis gamle slebne brillanter og rosenslebne diamanter. Vi anvender her ordet antik, uden at effekterne nødvendigvis behøver at være over 100 år gamle – udtrykket, secondhand-pris kunne også anvendes. Her sætter vi prisen til auktionspris plus ca. 75 til 100 pct. – dvs. hammerslag + salær + secondhand salgs avance. Større brillanter i gammelt slib kan enten vurderes på ovenstående måde eller vurderes ud fra et omslibningskriterium. Det er vigtigt, at man skriver, hvilken måde man har anvendt, især hvis priserne fremkommer meget forskellige.

GENFREMSTILLINGSPRIS

– anvender vi sjældent, men hvis vi, når smykket forefindes, får at vide af indehaveren, at vedkommende, såfremt det måtte blive stjålet eller forsvinde, under alle omstændigheder vil have smykket genfremstillet, regner vi på denne pris og opgiver den på vurderingspapiret – dog naturligvis stadig med påtegningen genfremstillingspris. Så ved forsikringstager, hvad han må betale præmie efter og forsikringsselskabet, hvad de har at rette sig efter (hvis de godtager det). Er smykket væk, kan denne pris også anvendes – i så fald må det blive en forhandling mellem forsikringstager og forsikringsselskab, til hvilken pris smykket skal erstattes.

For al vurdering, hvor smykkerne forefindes, er det naturligvis væsentligt at beskrive smykket indgående herunder evt. stempelmærker, at veje smykket, at måle sten op og angive både antal og størrelse, ved brillanter at opgive ca. vægt, farve og klarhed, med mindre man eksakt kender til disse størrelser og endelig at fotografere smykket eller lægge det på en kopimaskine (det sidste kan af og til være bedre, da man så altid har den nøjagtige størrelse.)

Overordnet er det ved vurdering vigtigt både for forsikringstager, forsikringsselskab og én selv, at skrive så meget som muligt ned, så alle senere ved, efter hvilke kriterier smykket er vurderet.

Vurdering kræver et vist all-round kendskab herunder også kendskab til auktionspriser. Hvis man er i tvivl om det ene eller det andet – og det kan vi alle sammen komme – må man hellere spørge klogere hoveder eller specialister end at gætte – subsidiært erklære i vurderingen, at man er i tvivl.

FINURLIGHEDER

Mange små finurligheder lærer man i tidens løb – f.eks. skal vielsesringe, som personer går med, vurderes til produktions- eller tilsvarende pris, mens forsikringsselskaber normalt ikke dækker tab af ældre vielsesringe, som ligger i et smykkeskrin, med meget mere end gammel-guld-pris- altså bør disse retteligt vurderes som til dødsbo.

Vurdering af sølvbestik er anden vanskelig affære – den rigtige form ville være at sætte produktionspris på alt bestik, der stadig er i produktion og antik/secondhand-pris på alt andet, men det er min opfattelse, at forsikringsselskaber ikke altid vil godkende denne form for vurdering, idet man mener, at stadig produceret bestik skal erstattes med samme bestikmønster indkøbt som brugt, hvorfor bestik altså altid skal beregnes efter en antik/secondhand-pris.

Som jeg indledte med at skrive, så tror jeg ikke ovenstående vurderingskriterier er de optimale – mange tvivlsspørgsmål kan komme på tale – men, som også tidligere skrevet, mener jeg, at det er uhyre vigtigt, at man fortæller, hvordan man er kommet frem til prisen. På ovenstående måde har vi igennem rigtig mange år vurderet ædelmetalvarer uden egentlig at have haft uenighed med hverken kunder/forsikringstager eller forsikringsselskaber.

“ Hvis man er i tvivl om det ene eller det andet – og det kan vi alle sammen komme – må man hellere spørge klogere hoveder eller specialister end at gætte...”